

สารบัญ

บทที่ ๑	ลักษณะของกฎหมายอาญา	หน้า
ความหมายของกฎหมายอาญา		๑
หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดทางอาญา		๒
กฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง		๓
เอกสารผู้เสียหายและกฎหมายอาญา		๔
กระบวนการใช้บังคับกฎหมายอาญา		๕
เอกสารลักษณะของกฎหมายอาญา		๖
บทที่ ๒	การใช้กฎหมายอาญาข้อนหลังเพื่อเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด	๗๗
๑. กฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง ยกเลิกความผิดตามกฎหมาย ที่เขียนในขณะกระทำความผิด		๗๘
๒. กฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง มิได้ยกเลิกความผิดตามกฎหมาย ที่เขียนในขณะกระทำความผิด แต่มีความแตกต่างกัน		๗๙
บทที่ ๓	ขอบเขตของการใช้กฎหมายอาญา	๘๙
หลักดินแดน		๘๙
๑. การกระทำความผิดในราชอาณาจักร		๙๐
๒. การกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร แต่ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร		๙๒
หลักอำนาจจัลลงโทษสากล		๙๓
หลักบุคคล		๙๕
ข้อเปรียบเทียบระหว่างหลักดินแดน หลักอำนาจจัลลงโทษสากล และหลักบุคคล		๙๖
การดำเนินถึงคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศ		๙๖
กรณีกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร		๙๗
กรณีกระทำความผิดในราชอาณาจักร หรือกระทำความผิด ที่ประมวลกฎหมายนี้ถือว่าได้กระทำในราชอาณาจักร		๙๘

หน้า

บทที่ ๔ ประเภทของความผิดอาญา

๕๐

๑. การแบ่งแยกประเภทความผิดในแบบของกฎหมาย
๒. การแบ่งแยกประเภทความผิดในแบบของการกระทำ
๓. การแบ่งแยกประเภทความผิดในแบบเจตนา
๔. การแบ่งแยกประเภทความผิดในแบบผู้กระทำ
๕. การแบ่งแยกประเภทความผิดในแบบโถช
๖. การแบ่งแยกประเภทความผิดในแบบของการดำเนินคดี

๕๐

๕๔

๕๕

๕๕

๕๕

๕๕

๕๖

บทที่ ๕ โครงสร้างความรับผิดในทางอาญา

๕๖

- โครงสร้างข้อ ๑ การกระทำการบุคคล “องค์ประกอบ” ที่กฎหมายบัญญัติ
- โครงสร้างข้อ ๒ การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด
- โครงสร้างข้อ ๓ การกระทำนั้นไม่มีกฎหมายยกเว้นโถช
เหตุลดโถช

๕๗

๕๘

๕๙

๕๙

**บทที่ ๖ โครงสร้างข้อ ๑ การกระทำการบุคคล “องค์ประกอบ”
ที่กฎหมายบัญญัติ**

๕๙

- ตอนที่ ๑ มีการกระทำ
- ข้อสังเกตโดยทั่วไปเกี่ยวกับการกระทำ
- การกระทำโดยการเคลื่อนไหวร่างกาย
- การกระทำโดยการไม่เคลื่อนไหวร่างกาย
๑. การกระทำโดยดึงด้วน
๒. การกระทำโดยละเว้น

๕๖

๕๘

๑๐๒

๑๐๓

๑๐๔

๑๒๐

๑๒๑

ความแตกต่างระหว่างการกระทำโดยดึงด้วนและการกระทำโดยละเว้น

ตอนที่ ๒ การกระทำนั้นครบ “องค์ประกอบภายนอก”

๑๒๗

ของความผิดในเรื่องนั้น ๆ

๑. ผู้กระทำ

๑๒๘

๒. การกระทำ

๑๒๙

๓. วัตถุแห่งการกระทำ

๑๓๐

การครบองค์ประกอบภายนอกและการขาดองค์ประกอบภายนอก

๑๓๑

ตอนที่ ๓ การกระทำนั้นครบ “องค์ประกอบภายใน”

๑๓๒

ของความผิดในเรื่องนั้น ๆ

๑๓๓

๑๓๔

๑๓๕

ส่วนที่ ๑ เจตนา

๑. เจตนาตามความเป็นจริง

ผู้กระทำด้วย “รู้” ข้อเท็จจริง

ประسنศ์ต่อผล

เจตนาเช่นหรือเจตนาทำร้าย

เลึงเห็นผล

เจตนาพิเศษ

องค์ประกอบภายนอกซึ่งมีใช่ “ข้อเท็จจริง”

การสำคัญผิดในตัวบุคคล

การสำคัญผิดในข้อเท็จจริง

สำคัญผิดว่ามีข้อเท็จจริงซึ่งทำให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิด

สำคัญผิดว่ามีข้อเท็จจริงซึ่งทำให้ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ

สำคัญผิดว่ามีข้อเท็จจริงซึ่งทำให้ผู้กระทำได้รับโทษน้อยลง

การสำคัญผิดในข้อเท็จจริงโดยประมาณ

การขาดองค์ประกอบภายนอกของความผิด

การไม่รู้ข้อเท็จจริงขั้นเป็นองค์ประกอบภายนอกของความผิด และ

การสำคัญผิดว่ามีข้อเท็จจริง ซึ่งทำให้การกระทำไม่เป็นความผิด

หรือทำให้ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษหรือได้รับโทษน้อยลง

มีความแตกต่างกัน

๑๔๙

๑๔๘

๑๕๐

๑๕๑

๑๕๒

๑๕๓

๑๕๔

๑๕๕

๑๕๖

๑๕๗

๑๕๘

๑๕๙

๑๖๐

๑๖๑

๑๖๒

๑๖๓

๑๖๔

๑๖๕

๒. เจตนาโดยผลของกฎหมาย (ไม่ประسنศ์ต่อผลและไม่เลึงเห็นผล)

การกระทำโดยผล

๑๔๕

ส่วนที่ ๒ ประมาณ

ส่วนที่ ๓ ไม่เจตนา ไม่ประมาณ

๑๗๗

๓๐๐

ตอนที่ ๔ ผลของการกระทำสัมพันธ์กับการกระทำ

ตามหลักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล

๓๑๐

หลักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล

๓๑๑

ทฤษฎีเงื่อนไข

๓๑๒

ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม

๓๓๒

		หน้า
บทที่ ๗ โครงสร้างข้อ ๒ การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด	๓๗๙	๓๗๙
ตอนที่ ๑ ป้องกัน	๓๗๓	๓๗๓
หลักเกณฑ์ของการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๖๙	๓๗๔	๓๗๔
๑. มีภัยนตรายซึ่งเกิดจากการประทุร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย	๓๗๔	๓๗๔
๒. ภัยนตรายนั้นใกล้จะถึง	๓๗๕	๓๗๕
๓. ผู้กระทำการด้วยการกระทำเพื่อป้องกันสิทธิของตนเอง หรือผู้อื่นให้พ้นจากภัยนตรายนั้น	๓๗๕	๓๗๕
๔. การกระทำโดยป้องกันสิทธินั้นไม่เกินขอบเขต	๓๗๖	๓๗๖
ตอนที่ ๒ ความยินยอม	๓๗๐	๓๗๐
บทที่ ๘ โครงสร้างข้อ ๓ การกระทำนั้นไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ	๔๗๙	๔๗๙
ตอนที่ ๑ การกระทำโดยจำเป็น	๔๗๙	๔๗๙
จำเป็นเพื่อป้องกันภัยในที่บังคับ	๔๗๙	๔๗๙
จำเป็นเพื่อให้พ้นภัยนตราย	๔๘๔	๔๘๔
ตอนที่ ๒ เหตุยกเว้นโทษอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา	๔๘๔	๔๘๔
ส่วนที่ ๑ การกระทำความผิดของเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี	๔๘๔	๔๘๔
ส่วนที่ ๒ การกระทำความผิดของคนวิกฤต	๔๘๔	๔๘๔
ส่วนที่ ๓ การกระทำความผิดของผู้มีนิรนาม	๔๘๐	๔๘๐
ส่วนที่ ๔ การกระทำความผิดตามคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงาน	๔๘๐	๔๘๐
ส่วนที่ ๕ การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในบางความผิด ระหว่างสามีภริยา	๔๘๑	๔๘๑
ตอนที่ ๓ เหตุยกเว้นโทษกรณีพิเศษ ผู้กระทำถูกกล่าวหากระทำความผิดโดยเจ้าพนักงานหรือตัวแทน	๔๘๑	๔๘๑
บทที่ ๙ เหตุลดโทษ	๔๙๔	๔๙๔
ตอนที่ ๑ เหตุลดโทษโดยทั่วไป	๔๙๓	๔๙๓
ส่วนที่ ๑ ความไม่รู้กฎหมาย	๔๙๓	๔๙๓
ส่วนที่ ๒ คนวิกฤตซึ่งยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้าง หรืออยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง	๔๙๔	๔๙๔

ส่วนที่ ๓ คนมีน้ำเสียงสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้าง หรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง	๔๗๘
ส่วนที่ ๔ ป้องกัน จำเป็น เกินขอบเขต	๔๗๙
ส่วนที่ ๕ การกระทำการมิผิดเกี่ยวกับทรัพย์บ้างมาตรา ระหว่างญาติสนิท	๔๘๐
ส่วนที่ ๖ ผู้กระทำการมิดอายุกว่า ๑๕ ปี แต่ต่ำกว่า ๑๙ ปี หรือตั้งแต่ ๑๙ ปี แต่ไม่เกิน ๒๐ ปี	๕๐๐
ส่วนที่ ๗ เหตุบรรเทาโทษ	๕๐๑

ตอนที่ ๒ เหตุลดโทษเพราบันดาลโภสະ	๕๐๔
๑. ถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม	๕๐๕
๒. การที่ถูกข่มเหงเช่นนั้นเป็นเหตุให้ผู้กระทำการมิผิด	๕๐๖
๓. ผู้กระทำได้กระทำการมิผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะบันดาลโภสະ ป้องกันและบันดาลโภสະ	๕๐๗

บทที่ ๑๐ การพยายามกระทำการมิผิด

ตอนที่ ๑ หลักทั่วไป	๕๓๙
๑. ผู้กระทำจะต้องมีเจตนากระทำการมิผิด	๕๔๑
๒. ผู้กระทำจะต้องกระทำการเพื่อให้บรรลุผลตามเจตนา อันเป็นการกระทำที่เลยขันตระเตรียม กล่าวคือ ถึงขั้นลงมือกระทำการมิผิดแล้ว	๕๔๒
๓. ผู้กระทำการทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล	๕๔๗
การพยายามกระทำการมิผิดซึ่งเป็นไปไม่ได้อย่างแน่แท้	๕๖๑
ตอนที่ ๒ การยับยั้งหรือกลับใจ	๕๗๔
ตอนที่ ๓ ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการพยายามกระทำการ มิผิด	๕๙๐

บทที่ ๑๑ ผู้เกี่ยวข้องในการกระทำการมิผิดตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป

ตอนที่ ๑ ตัวการ	๕๙๙
-----------------	-----

หน้า

๑. เป็นการกระทำความผิดโดยเจตนา	๖๐
๒. ในระหว่างบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป	๖๑๒
๓. โดยมีการกระทำร่วมกันในขณะกระทำการกระทำความผิด	๖๑๒
๔. มีเจตนากระทำร่วมกันในขณะกระทำการกระทำความผิด ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการเป็นตัวการตามมาตรา ๘๓ คุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้กระทำในความผิดบางฐาน	๖๒๐
ตอนที่ ๒ ผู้ใช้	๖๒๗
ส่วนที่ ๑ การก่อให้ผู้อื่นกระทำการกระทำความผิดโดยวิธีการทั่วไป	๖๒๗
ส่วนที่ ๒ การก่อให้บุคคลทั่วไปกระทำการกระทำความผิด โดยการโฆษณาหรือประกาศ	๖๓๕
ตอนที่ ๓ ผู้สนับสนุน	๖๓๕
ตอนที่ ๔ ขอบเขตของความรับผิดชอบของผู้ใช้ ผู้โฆษณาหรือประกาศหรือผู้สนับสนุน	๖๔๓
ตอนที่ ๕ การขัดขวางของผู้ใช้ ผู้โฆษณาหรือประกาศ หรือผู้สนับสนุน	๗๐๔
ตอนที่ ๖ ความแตกต่างระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการ กระทำการกระทำความผิดประเภทต่าง ๆ	๗๑๓
ตอนที่ ๗ เหตุส่วนตัวและเหตุในลักษณะคดี	๗๑๕
ตอนที่ ๘ บุคคลผู้ซึ่งไม่สมควรเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในความผิดอาญาบางประเภท	๗๓๖
บทที่ ๑๒ การกระทำการกระทำความผิดโดยเดียว หรือหลายกรรมต่างกัน	๗๕๐
ตอนที่ ๑ การกระทำการกระทำความเดียว	๗๕๐
ตอนที่ ๒ การกระทำหลายกรรมต่างกัน (หลายกระทง)	๗๕๗
บทที่ ๑๓ ไทย	๘๕๖
ตอนที่ ๑ วัตถุประสงค์ของการลงโทษ	๘๕๖
ตอนที่ ๒ ประเภทของโทษและวิธีการลงโทษ	๘๕๗

หน้า

ส่วนที่ ๑ โภชประหารชีวิต	๙๔๙
ส่วนที่ ๒ โภชจำคุก	๙๕๐
ส่วนที่ ๓ โภชกักขัง	๙๕๑
ส่วนที่ ๔ โภชปรับ	๙๖๗
ส่วนที่ ๕ โภชรับทรัพย์สิน	๙๗๓
ส่วนที่ ๖ ความระงับแห่งโภชทางอาญา	๙๘๗
ตอนที่ ๓ วิธีเพิ่มโภช ลดโภช และการรอการลงโทษ	๙๙๗
ส่วนที่ ๑ วิธีเพิ่มโภช ลดโภช	๙๙๘
ส่วนที่ ๒ การรอการลงอาญา	๙๑๖
ตอนที่ ๔ การเพิ่มโภชเพื่อจะเลิกกระทําความผิดอีก	๙๓๓
ส่วนที่ ๑ การเพิ่มโภชที่จะลงหนึ่งในสาม	๙๓๓
ส่วนที่ ๒ การเพิ่มโภชที่จะลงกึ่งหนึ่ง	๙๓๗

บทที่ ๑๔ วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ตอนที่ ๑ บทบัญญัติที่ไว้ไปเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัย	๙๔๔
ส่วนที่ ๑ ทักษิณ	๙๔๔
ส่วนที่ ๒ ห้ามเข้าเขตกำหนด	๙๔๘
ส่วนที่ ๓ การเรียกประกันที่นี้ทั่วไป	๙๔๙
ส่วนที่ ๔ การคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล	๙๕๐
ส่วนที่ ๕ การห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง	๙๕๑
ตอนที่ ๒ การใช้ปั้งคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย	๙๕๑

บทที่ ๑๕ อายุความ

ตอนที่ ๑ อายุความฟ้องคดี	๙๕๔
ตอนที่ ๒ อายุความนำตัวผู้ถูกฟ้องแล้วลบหนี้หรือวิกลจริตมาดำเนินการพิจารณาต่อไป	๙๖๖
ตอนที่ ๓ อายุความฟ้องคดีความผิดอันยอมความได้	๙๖๘
ตอนที่ ๔ อายุความฟ้องขอให้กักกัน	๙๗๖

หน้า	
๙๗/๒	ตอนที่ ๕ กำหนดเวลาล่วงเลยการลงโทษ
๙๗/๓	ตอนที่ ๖ กำหนดเวลาล่วงเลยการยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ หรือการกักขังแทนค่าปรับ
๙๗/๔	ตอนที่ ๗ กำหนดเวลาล่วงเลยการกักกัน
๙๗/๕	ตอนที่ ๘ กำหนดเวลาล่วงเลยการบังคับตามมาตรา ๔๖ หรือการร้องขอตามมาตรา ๔๗
๙๗/๖	บทที่ ๑๖ การใช้บทบัญญัติในภาค ๑ แก่ความผิดตามกฎหมายอื่น และบทบัญญัติทั่วไปที่ใช้แก่ความผิดลุ่มใหญ่
๙๗/๗	การใช้บทบัญญัติในภาค ๑ แก่ความผิดตามกฎหมายอื่น บทบัญญัติทั่วไปที่ใช้แก่ความผิดลุ่มใหญ่
๙๗/๘	บรรณานุกรม